Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0122

Укрепване на селските райони в ЕС чрез политиката на сближаване

Резолюция на Европейския парламент от 17 юни 2025 г. относно укрепването на селските райони в ЕС чрез политиката на сближаване (2024/2105(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид доклада на Комисията от 27 март 2024 г., озаглавен: „Дългосрочна визия за селските райони на ЕС: ключови постижения и следващи стъпки“ (COM(2024)0450).

– като взе предвид своята резолюция от 15 септември 2022 г. относно граничните региони на ЕС: живи лаборатории на европейската интеграция[1],

– като взе предвид резолюцията си от 8 май 2025 г. относно деветия доклад за икономическото и социалното сближаване[2],

– като взе предвид становището на Европейския комитет на регионите от 15 март 2023 г. относно целите и инструментите за интелигентни селски райони в Европа[3],

– като взе предвид становището на Европейския комитет на регионите от 1 декември 2022 г. относно засилване на подкрепата по линия на политиката на сближаване за регионите с неблагоприятни географски и демографски условия (член 174 от ДФЕС)[4],

– като взе предвид членове 39, 174, 175 и 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),

---

1 ОВ C 125, 5.4.2023 г., стр. 114.
2 Приети текстове, P10_TA(2025)0098.
3 ОВ C 188, 30.5.2023 г., стр. 14.
4 ОВ C 79, 2.3.2023 г., стр. 36.

– като взе предвид Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021 — 2027[1],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 („Европейски закон за климата“)[2],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013[3],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013[4],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика[5],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на

---

1 ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
2 ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
3 ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.
4 ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj.
5 ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.

програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240[1],

– като взе предвид Делегиран регламент (ЕС) № 240/2014 на Комисията от 7 януари 2014 г. относно Европейски кодекс на поведение за партньорство в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове[2],

– като взе предвид принцип 20 на Европейския стълб на социалните права относно достъпа до основни услуги,

– като взе предвид своята резолюция от 4 април 2017 г. относно жените и тяхната роля в селските райони[3],

– като взе предвид своята резолюция от 8 март 2022 г. относно ролята на политиката на сближаване за насърчаване на иновативния и интелигентен преход и регионалната свързаност на ИКТ[4],

– като взе предвид своята резолюция от 13 декември 2022 г., озаглавена „Дългосрочна визия за селските райони на ЕС – към по-силни, свързани, устойчиви и просперираща селски райони до 2040 г.[5],

– като взе предвид своята резолюцията от 23 ноември 2023 г. относно оптималното използване на талантите в регионите на Европа[6],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 27 март 2024 г. относно Деветия доклад за сближаването (COM(2024)0149),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 30 юни 2021 г., озаглавено „Дългосрочна визия за селските райони на ЕС – към по-силни, свързани, устойчиви и просперираща селски райони до 2040 г.“ (COM(2021)0345),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 19 февруари 2025 г., озаглавено „Визия за селското стопанство и храните – Да изградим заедно привлекателен селскостопански и агрохранителен сектор за бъдещите поколения“ (COM(2025)0075),

---

1 ОВ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj.
2 ОВ L 74, 14.3.2014 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj.
3 ОВ C 298, 23.8.2018 г., стр. 14.
4 ОВ C 347, 9.9.2022 г., стр. 37.
5 ОВ C 177, 17.5.2023 г., стр. 35.
6 ОВ C, C/2024/4225, 24.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4225/oj.

– като взе предвид съобщението на Комисията от 3 май 2022 г., озаглавено „Извеждане хората на преден план, осигуряване на устойчив и приобщаващ растеж, разгръщане на потенциала на най-отдалечените региони на ЕС“ (COM(2022)0198),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 25 март 2021 г., озаглавено „План за действие за развитието на биологичното производство“ (COM(2021)0141),

– като взе предвид доклада на Комисията от 17 юни 2020 г. относно въздействието на демографските промени (COM(2020)0241),

– като взе предвид Зелената книга на Комисията от 27 януари 2021 г. относно застаряването на населението – Насърчаване на солидарността и отговорността между поколенията (COM(2021)0050),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 20 май 2020 г., озаглавено „Стратегия „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система“ (COM(2020)0381),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 20 май 2020 г., озаглавено „Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. — Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот“ (COM(2020)0380),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 17 ноември 2021 г., озаглавено „Стратегия на ЕС за почвите за 2030 г. — Извличане на ползите от здравите почви за хората, храните, природата и климата“ (COM(2021)0699),

– като взе предвид Декларацията на ООН за правата на селяните и други хора, работещи в селските райони, приета от Съвета по правата на човека на 28 септември 2018 г.,

– като взе предвид Обща препоръка № 34 (2016 г.) на Комитета на ООН за премахване на дискриминацията по отношение на жените относно правата на жените в селските райони, приета на 7 март 2016 г.,

– като взе предвид своята резолюция от 3 май 2022 г. относно план за действие на ЕС за биологичното земеделие[1],

– като взе предвид изследването, възложено от комисията по земеделие и развитие на селските райони към Парламента, озаглавено ‘The Future of the European Farming Model: Socio-economic and territorial implications of the decline in the number of

[1] ОВ C 465, 6.12.2022 г., стр. 22.

farms and farmers in the EU’ („Бъдещето на европейския модел на земеделие: социално-икономически и териториални последици от спада в броя на стопанствата и земеделските стопани в ЕС“), публикувано от Тематичен отдел по структурни политики и политика на сближаване през април 2022 г.,

– като взе предвид своята резолюция от 24 март 2022 г. относно необходимостта от спешен план за действие на ЕС за гарантиране на продоволствената сигурност във и извън ЕС с оглед на руското нашествие в Украйна[1],

– като взе предвид своята резолюция от 3 октомври 2018 г. относно справяне със специфичните потребности на селските, планинските и отдалечените райони[2],

– като взе предвид своята резолюция от 9 юни 2021 г. относно стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.: да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот[3],

– като взе предвид доклада на Комисията от август 2019 г., озаглавен ‘Evaluation of the impact of the CAP on generational renewal, local development and jobs in rural areas’ (Оценка на въздействието на ОСП върху приемствеността между поколенията, местното развитие и работните места в селските райони)[4],

– като взе предвид становището на Европейския комитет на регионите от 26 януари 2022 г., озаглавено „Дългосрочна визия за селските райони на ЕС“[5],

– като взе предвид становището на Комитета на регионите от 19 февруари 2025 г., озаглавено „По какъв начин програмиране, интегриращо Leader и воденото от общностите местно развитие, за периода след 2027 г. би могло да допринесе за по-доброто изпълнение на дългосрочната визия за селските райони на ЕС“[6],

---

1 ОВ C 361, 20.9.2022 г., стр. 2.
2 ОВ C 11, 13.1.2020 г., стр. 15.
3 ОВ C 67, 8.2.2022 г., стр. 25.
4 Европейска комисия: Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“, ADE АД, CCRI, OIR, Micha, E. и др., ‘Evaluation of the impact of the CAP on generational renewal, local development and jobs in rural areas’ – Final report (Оценка на въздействието на ОСП върху приемствеността между поколенията, местното развитие и работните места в селските райони — окончателен доклад), Служба за публикации, 2019 г., https://data.europa.eu/doi/10.2762/364362.
5 ОВ C 270, 13.7.2022 г., стр. 18.
6 ОВ C, C/2025/1703, 26.3.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1703/oj.

– като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 23 март 2022 г., озаглавено „Дългосрочна визия за селските райони на ЕС“[1],

– като взе предвид своята резолюция от 19 октомври 2023 г. относно приемствеността между поколенията в земеделските стопанства на бъдещето в ЕС[2],

– като взе предвид доклада на Енрико Лета относно бъдещето на единния пазар, публикуван през април 2024 г.,

– като взе предвид проучването, поискано от комисията по регионално развитие на Парламента, озаглавено „Политиката на сближаване на ЕС в извънградските райони“, публикувано от Тематичния отдел по структурни политики и политика на сближаване през септември 2020 г.,

– като взе предвид декларацията относно бъдещето на селските райони и политиката за развитие на селските райони в Европейския съюз, приета от Координационната група по Пакта за селските райони на 12 декември 2024 г.,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид становището на комисията по земеделие и развитие на селските райони,

– като взе предвид доклада на комисията по регионално развитие (A10-0092/2025),

A. като има предвид, че понастоящем 137 милиона европейски граждани — почти един на трима жители — живеят в селски райони, които представляват приблизително 83% от територията на ЕС; като има предвид, че една трета от населението на селските райони живее в граничен регион; като има предвид, че 77% от земята, използвана за земеделие (134 милиона хектара) и 79% от горите (148 милиона хектара) се намират в селски райони;

Б. като има предвид, че по данни на Евростат, средният доход в селските райони е 87,5% от средния доход в градските райони;

В. като има предвид, че все още съществуват различия във финансирането по линия на политиката на сближаване между градските и селските райони, като градските райони получават

---

1 ОВ C 290, 29.7.2022 г., стр. 137.
2 ОВ C, C/2024/2658, 29.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2658/oj.

три пъти повече средства за сближаване, отколкото селските райони[1];

Г. като има предвид, че от 1991 г. насам в селските райони методът LEADER, впоследствие обхванат от воден от общностите инструмент за политиката за местно развитие (ВОМР) чрез местните групи за действие (МГД), е доказал способността си за мобилизиране и овластяване на местните участници около иновативни и адаптирани стратегии;

Д. като има предвид, че селските райони са крайъгълен камък на европейската икономика и дом на много „скрити европейски шампиони“, и са неразделна част от културното многообразие на Европа; като има предвид, че те са от съществено значение за производството и сигурността на храните, служейки като пазители на нашите пейзажи, на живото селско наследство, социалните и културните традиции; като има предвид, че те играят ключова роля за насърчаването на стратегическата автономност на ЕС чрез селскостопанския сектор, който продължава да бъде стратегически приоритет на ЕС; като има предвид, че селските райони са символ на много от аспектите, които правят Европа привлекателна и подходяща за живеене;

Е. като има предвид, че насърчаването на малцинствените езици може да повиши осведомеността за местните особености, да увеличи привлекателността на туризма и да насърчи икономическите дейности, свързани с културата, образованието, занаятите и традиционните продукти;

Ж. като има предвид, че пандемията от COVID-19 откроi промяната във възприятията сред обществеността, която разпозна потенциала на селските райони като решение на предизвикателствата, произтичащи от кризи, чрез осигуряване на по-безопасна, по-устойчива и надеждна жизнена среда;

З. като има предвид, че фондовете на политиката на сближаване сами по себе си не могат да посрещнат увеличаващите се потребности и предизвикателства, пред които са изправени селските райони в ЕС; като има предвид, че трябва да се гарантират повече полезни взаимодействия и взаимно допълване с други политики на ЕС, по-специално с общата селскостопанска политика (ОСП), за да се увеличи максимално въздействието на инвестициите в селските райони, като се постигне напредък в модернизацията на селското стопанство и развитието на основни услуги и инфраструктура;

---

[1] Европейски комитет на регионите, *Годишен доклад на ЕС за състоянието на регионите и градовете*, издание от 2024 г., 7 октомври 2024 г.

И. като има предвид, че над 40% от земята в селските райони се използва за селско стопанство, но за съжаление приносът на селското, горското стопанство и рибарството в селските райони е намалял както по отношение на икономиката, така и по отношение на заетостта до 12% от всички работни места и 4% от брутната добавена стойност;

Й. като има предвид, че в проучване на Парламента относно бъдещето на европейския селскостопански модел се отбелязва, че ЕС би могъл да загуби 6,4 милиона земеделски стопанства до 2040 г., като техният брой намалее от 10,3 милиона през 2016 г. до 3,9 милиона;

К. като има предвид, че съгласно разпоредбата на членове 174, 175 и 349 от ДФЕС ЕС се стреми да намали неравенството между нивата на развитие на различните региони и да координира своите политики, включително чрез използване на европейските структурни и инвестиционни фондове, за да постигне целите на икономическо, социално и териториално сближаване, със специален акцент върху селските райони;

Л. като има предвид, че всички региони трябва да останат допустими за финансиране в бъдещата политика на сближаване, включително силните региони, когато са изправени пред значителни предизвикателства, свързани с трансформацията;

М. като има предвид, че регионалните участници имат по-задълбочено разбиране за това кои проекти следва да бъдат приоритетни за подкрепа чрез средствата за сближаване, като се гарантира, че ресурсите се разпределят по начин, който най-добре отговаря на специфичните нужди на техните територии;

Н. като има предвид, че фондовете по политиката на сближаване за селските райони следва да бъдат допълнително опростени с цел намаляване на административните тежести не само за крайните бенефициери, но и за съответните органи, като по този начин се допринесе и за повишаване на степента на усвояване;

О. като има предвид, че по-специално селските райони са изправени пред демографски и структурни предизвикателства, като например застаряване, намаляване на населението, изтичане на мозъци, нарастващо неравенство между мъжете и жените, различия с градските райони, структурни промени в секторите на селското и горското стопанство, последиците от природните бедствия, увеличаването на цените на енергията и транспорта, липса на услуги и инфраструктура, по-специално за уязвимите хора и хората с увреждания, въздействието на тези предизвикателства върху равнището на доходите и върху пазара на труда, с последващо по-високо равнище на безработица и продължаващо голямо цифрово разделение;

П. като има предвид, че демографските предизвикателства са особено сериозни за населението, заето в селското стопанство на ЕС, като по-голямата част от земеделските производители са на възраст над 50 години;

Р. като има предвид, че укрепването на сближаването в селските райони изисква приемането на мерки и инициативи, насочени към подпомагане на семействата, включително чрез оказване на помощ на младите хора и родителите да съчетават семейния и професионалния живот, като по този начин се допринася за устойчивото развитие на тези общности;

С. като има предвид, че европейските селски райони и европейските земеделски стопани вече играят решаваща роля в климатичния преход, тъй като те са най-засегнати от изменението на климата, както в икономическо, така и в социално отношение, и като има предвид, че благодарение на техните усилия, някои от неблагоприятните влияния на селското стопанство върху околната среда значително намаляха през годините; като има предвид, че селскостопанският сектор на ЕС значително е намалил своите емисии на парникови газове – с 24% между 1990 г. и 2021 г., както и че секторът осигурява 72% от производството на енергия от възобновяеми източници и притежава 78% от неизползвания потенциал;

Т. като има предвид, че демографските промени не оказват еднакво въздействие във всички страни и региони, а оказват най-голямо въздействие върху по-слабо развитите региони, като това засилва съществуващите териториални и социални неравенства; като има предвид, че трябва да се намерят решения за регионалните дисбаланси и за неравномерния темп на сближаване между регионите, някои от които остават в капана на развитието; като има предвид, че по-слабо развитите региони се нуждаят от особено внимание и подкрепа, какъвто е случаят със селските райони на ЕС и най-отдалечените региони, поради техните специфични характеристики;

У. като има предвид, че през последните 50 години общият дял на населението, живеещо в селските райони, е намалял значително на равнището на ЕС, по-специално поради застаряването и емиграцията; като има предвид, че в селските райони делът на хората на възраст над 65 години е най-висок[1]; като има предвид, че по прогнозни оценки до 2033 г. населението на селските райони в Европа ще намалее с 30 милиона души в сравнение с 1993 г.;

Ф. като има предвид, че липсата на или ограниченият достъп до здравеопазване, водни услуги, достъпно жилищно настаняване,

---

1 SWD(2023)0021.

транспорт, цифрова инфраструктура, образование, финансови услуги и отдих и културни дейности засилва отрицателното възприемане на регионите, и по-специално селските, граничните, вътрешните, трансграничните, планинските, островните и най-отдалечените райони, като места за живеене и работа, особено за жените, младите хора, застаряващото население и малцинствата; като има предвид, че трансграничните райони са особено засегнати от липсата на регионална свързаност по отношение на транспортната и цифровата инфраструктура; като има предвид, че селските райони са силно засегнати от липсата на възможности за стабилна заетост, което принуждава младите хора, най-вече жените, да мигрират;

Х. като има предвид, че наличието и качеството на водата играят решаваща роля за гарантирането на справедлив, устойчив и продуктивен поминък в селските райони;

Ц. като има предвид, че следва да се постави по-силен акцент върху превантивните мерки за укрепване на устойчивостта на природни бедствия на селските райони в Европа; като има предвид, че интегрираният подход към управлението на водните ресурси е от съществено значение както за предотвратяване на наводненията, така и за справяне със сушите, по-специално чрез съгласувано използване на средствата на ЕС;

Ч. като има предвид, че селските райони, особено в Източна, Южна и средиземноморска Европа, са най-пряко засегнати от енергийната бедност и са изправени пред специфични предизвикателства, свързани с опустиняването, горските пожари, изменението на климата и свързаните с него асиметрични рискове, недостига на водни ресурси и слабата инфраструктура, които изискват целенасочен подход в рамките на политиката на сближаване;

Ш. като има предвид, че селските райони са дом на по-голямата част от биологичното разнообразие на ЕС, но защитените местообитания и видове остават в лошо природозащитно състояние и продължават да намаляват поради изменението на климата и влошаването на качеството на почвите и водата, което се отразява отрицателно на природните ресурси; като има предвид, че загубата на биологично разнообразие има сериозни икономически последици за селскостопанския сектор и оказва отрицателно въздействие върху привлекателността на селския туризъм;

Щ. като има предвид, че преходът към чиста енергия, диверсификацията на икономиката и разширяването на източниците на възобновяема енергия предоставят значителни възможности за селските и по-слабо развитите региони, като им

позволяват да използват техните природни ресурси и географски предимства и да оползотворяват пълния си потенциал за бъдещото производство на енергия от възобновяеми източници;

АА. като има предвид, че тези региони са най-силно засегнати от обезлюдяването, и като има предвид, че напускащите тези райони са най-вече младите хора, което се дължи на липсата на работни места и перспективи за професионално развитие, което подхранва обезлюдяването на селските райони, водещо до увеличаване на броя на възрастните хора и до по-голям риск от социална изолация;

АБ. като има предвид, че селските райони имат най-висок дял (12,6%) млади хора на възраст 15 – 29 години[1], които не работят, не учат и не се обучават(NEET);

АВ. като има предвид, че приемствеността между поколенията е една от деветте основни цели на ОСП;

АГ. като има предвид, че всеки ден в цяла Европа земеделски стопанства, млекопреработвателни, винарски и маслобойни предприятия прекратяват дейността си, и че малко от тези земеделски предприятия се управляват от земеделски стопани на възраст под 35 години; като има предвид, че амбициозните цели на екологичния преход създават възможности, както и рискове за икономическото, социалното и териториалното сближаване, както и за европейското селско стопанство;

АД. като има предвид, че начинът, по който произвеждаме храна, е оформил пейзажите, които определят Европа; като има предвид, че динамичните селски райони насърчават производството на качествени храни, което от своя страна подкрепя тяхната икономика; като има предвид, че възстановяването на тези връзки между храната и територията и съживяването на селските райони ще бъде от съществено значение за бъдещето на селското стопанство в Европа;

АЕ. като има предвид, че една стабилна политика на сближаване е от съществено значение за гарантиране на ефективното прилагане на принципа на „правото на оставане“ в селските райони, което изисква действия на много равнища, включително чрез насърчаване на икономическата стабилност и предотвратяване на обезлюдяването; подчертава, че осигуряването на достъп до основен набор от обществени блага и услуги за всички граждани, най-вече за младите хора, независимо от това къде живеят, е от решаващо значение; като има предвид, че за тази цел е

---

[1] Годишен доклад на ЕС за състоянието на регионите и градовете, издание от 2024 г.

необходимо да се насърчават целенасочени инвестиции в инфраструктура, услуги, образование и иновации;

1. приветства доклада на Комисията от 27 март 2024 г., озаглавен: „Дългосрочна визия за селските райони на ЕС: ключови постижения и бъдещи действия“ и изразява съгласие с неговите общи цели;

2. отбелязва четирите компонента на визията за селските райони и 30-те действия, от които се състои планът за действие на ЕС за селските райони; призовава Комисията и държавите членки да отдадат първостепенно значение на неговото прилагане;

3. подчертава централното място на селските райони в насочването на икономическите модели и социалната и териториалната организация на различните държави членки, по-специално като източник на селскостопанско производство и производство на храни, но и като пазители на незаменимо културно и ландшафтно наследство; отбелязва обаче, че тяхното значение продължава да бъде недостатъчно ценено и недостатъчно финансирано; счита, че ЕС е длъжен да насърчава ефективното съживяване и регенериране на тези територии, като полага допълнителни усилия, за да снабди нашите селски райони с подходящи инструменти за преодоляване на значителните дългосрочни предизвикателства, пред които те са изправени и които оказват все по-голямо въздействие върху регионалната конкурентоспособност и социалното сближаване, с цел да се запази европейското многообразие и да се гарантира, че напредъкът на Съюза няма да бъде за сметка на селските райони и тяхното население;

4. счита, че е важно да се разработват къси вериги на доставки и да се насърчава използването на схеми за етикетиране, за да се признае качеството и разнообразието на традиционните продукти от селските райони; подчертава, че обществените трапезарии, като училищните и болничните столове, могат да играят значителна роля в развитието на къси вериги за доставка на селскостопански храни;

5. признава ключовата роля на малките и средно големите градове като центрове за развитие в селските райони и призовава Комисията и държавите членки да засилят по-конкретно техните икономически, социални и инфраструктурни функции, да съживят градските центрове, да използват по-добре полезното взаимодействие между селските райони и големите метрополни региони и да осигурят по-балансирано териториално развитие;

6. подчертава неотложната необходимост от мерки за борба с бедността в селските райони чрез разработване на целенасочени стратегии за подобряване на социалната сигурност, създаване на

икономически възможности и подпомагане на особено уязвимите групи от населението, за да се прекъсне цикълът на бедността;

7. подчертава, че селските райони са ключови участници в смекчаването на последиците от изменението на климата; подчертава необходимостта от увеличаване на инвестициите в научни изследвания и иновации за селските райони, особено в областта на устойчивото селско стопанство, възобновяемата енергия, цифровата трансформация и иновативните решения за мобилност, за да се повиши конкурентоспособността и устойчивостта на селските райони и да се създаде енергийна независимост и нови възможности за заетост; насърчава устойчивото управление на горите и предотвратяването на горските пожари, включително чрез насърчаване на използването на биомаса, която се събира без вреди за горските екосистеми;

8. призовава за разширяване на използването на възобновяема енергия в селските райони в зависимост от техния потенциал да намаляват енергийните разходи, със силното участие на гражданското общество и местните общности; подчертава необходимостта от финансови стимули, мерки като общности за енергия от възобновяеми източници и опростени административни процеси за повишаване на регионалната енергийна независимост и устойчивост, като същевременно се избягват отрицателните въздействия върху производството на храни, наличността и цените на земята, както и върху социалното сближаване; призовава за специален механизъм за финансиране за инсталирането на фотоволтаични, вятърни и други възобновяеми енергийни източници;

9. призовава за по-голяма подкрепа за опазването, възстановяването и преустройството на по-стари сгради, включително исторически сгради, църкви и други места за богослужение, спортни зали и училища в селските райони, с цел подобряване на енергийната ефективност, устойчивостта и безопасността; настоятелно призовава за инвестиции в модернизацията на обществената инфраструктура, като същевременно се запазят историческите структури, когато това е възможно; призовава Комисията и държавите членки да насърчават целенасочени политики, които подкрепят обновяването и енергийно ефективното модернизиране на селските жилища, финансовите стимули за лицата, избрали да закупят за първи път жилище в селски район, по-конкретно младите хора и семействата, и разработването на устойчиви и достъпни проекти за жилища, съобразени с нуждите на местните общности и допринасят за привлекателността и съживяването на тези региони;

10. изисква от Комисията да направи оценка и да приложи изцяло членове 174, 175 и 349 от ДФЕС, за да се преодолеят различията в развитието между регионите, включително по отношение на инфраструктурата, и да се гарантира, че всички политики на ЕС не само прилагат принципа за ненанасяне на вреда на сближаването, но и следват по-категоричен подход за „насърчаване на сближаването“, когато това е възможно, особено в селските райони и в районите, които са особено засегнати от индустриалния преход, демографските предизвикателства и обезлюдяването, както и тези, които са изложени на риск от обезлюдяване, като най-отдалечените региони, островите, граничните, трансграничните и планинските региони;

11. призовава Комисията да разработи стратегия за селските райони с оглед на програмирането за периода след 2027 г.; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да гарантират включването на измерение, свързано със селските райони, в съответните политики и да гарантират, че стратегията насърчава икономическото и социалното развитие на селските райони и да заделят специфични ресурси за модернизирането на селското стопанство, като подкрепят малките и средните предприятия (МСП) и стартиращите предприятия в селските райони и насърчават късите вериги на доставки, за да направят селските райони по-свързани, конкурентоспособни, устойчиви и привлекателни за младите хора и инвеститорите, като по този начин гарантират балансирано и устойчиво развитие в дългосрочен план и повишават качеството на живот; в това отношение подчертава значението на действително ефективен механизъм за проверка на селските райони на равнището на ЕС, така че да се оценява потенциала на всички съответни политики и да се смекчават всички отрицателни въздействия, които те могат да окажат върху селските райони;

12. подчертава, че за да се гарантира дългосрочният просперитет на селските райони и да се подкрепи силен селскостопански сектор, който да поддържа този просперитет в селските райони, е от съществено значение в следващата многогодишна финансова рамка (МФР) да се засилят полезните взаимодействия между структурните и инвестиционните фондове на ЕС и „Хоризонт Европа“ – водещата програма на ЕС за научни изследвания и иновации, и ОСП;

13. призовава Комисията да представи до 2027 г. доклад относно прилагането на механизма за проверка на селските райони към политиките и интервенциите на равнището на ЕС, както и получените резултати;

14. призовава Комисията да даде приоритет на целенасочените инвестиции и политическите мерки в подкрепа на прехода към ново поколение земеделски стопани, за да се модернизира

селското стопанство на ЕС и да се създадат повече възможности в селските райони;

15. подчертава решаващата роля на политиката на сближаване за развитието на селските райони като децентрализиран, мощен инструмент за икономическо и социално развитие, който дава възможност на всички региони да се справят с тези специфични предизвикателства, пред които е изправен Съюзът; във връзка с това подчертава, че политиката на сближаване следва да продължи да бъде ключов стълб на МФР за периода след 2027 г., с разпределени средства, които се поддържат на минимален праг, равен на настоящите равнища на МФР за периода 2021—2027 г., като се гарантира основната ѝ роля за намаляване на регионалните различия и изграждане на по-устойчива и конкурентоспособна Европа, при която никой не е изоставен; призовава възможността за предоставяне на подходящи ресурси за селските и планинските райони да бъде проучена в следващата рамка на политиката на сближаване и да се допълни БВП на регионално равнище с други показатели; припомня, че основните принципи на политиката на сближаване, като партньорство, многостепенно управление, ориентиран към местните условия подход и споделено управление, трябва да бъдат зачитани, за да се насърчи развитието и да се отговори на специфичните нужди и предизвикателства на селските райони, със специален акцент върху инструментите в подкрепа на устойчивия растеж и развитие и заетостта на младите хора и жените, включително сред жертвите на насилие срещу жени, и подобряването на услугите и инфраструктурата;

16. счита, че стратегиите за интелигентна специализация и икономическа диверсификация биха могли да насърчат повече възможности в селските райони; подчертава по-специално ключовото значение на интегрирането на концепцията за интелигентни села в политиката на сближаване и на изричната подкрепа за развитието на интелигентни села с гъвкаво финансиране и интегриран подход като иновативен инструмент за повишаване на качеството на живот и съживяване на селските райони и услуги чрез цифрови и социални иновации и инициативи, като например насърчаване на работните пространства, за да се привлекат работници, включително работници от разстояние, и да се допринесе за съживяването на местните икономики;

17. насърчава инициативи, които стимулират икономическата и социалната устойчивост, включително подкрепа за предприемачеството в селските райони, селския туризъм и новите бизнес модели, основани на цифровизацията;

18. призовава Комисията да гарантира силно и всеобхватно измерение на развитието на селските райони в бъдещата

политика на сближаване, така че всички политически инициативи да бъдат съобразени с целта за намаляване на териториалните различия; счита, че е от съществено значение да се определят дългосрочни стратегии, които могат да подкрепят селските райони, като се постави акцент върху принципа на сближаване и устойчивост и се предоставят необходимите инструменти за справяне с демографските, социалните и икономическите предизвикателства, за да се гарантира, че тези райони няма да се превърнат в пустеещи земи, а ще могат да се утвърдят като ключови участници в бъдещето на Европа, без да бъдат постоянно зависими от извънредни действия; във връзка с това призовава Комисията да подкрепи значителното развитие на селските райони в бъдещата политика на сближаване и да се ангажира със създаването на местни информационни центрове и предоставяне на платформа и финансова подкрепа, която да позволи на държавите членки да обменят информация и най-добри практики относно възможностите за финансиране, с цел на местните органи да бъде предоставена ефективна подкрепа и помощ при управлението на ресурсите и изпълнението на инициативи за развитие; подчертава освен това, че ефективното участие на регионалните, местните и селските органи и силният административен капацитет са от решаващо значение за намаляването на прекомерната административна тежест и сложните изисквания за получателите и за ефективното прилагане на фондовете на политиката на сближаване; подчертава, че в някои държави многостранното финансиране все още изглежда трудно, и призовава Комисията да засили взаимното допълване между ЕЗФРСР и фондовете на политиката на сближаване;

19. подчертава необходимостта от интегрирана европейска стратегия за съживяване на селските райони, включително чрез развитие на биообласти, отчитайки техния потенциал за диверсифициране на икономиката в селските райони, насочена към фискални, икономически и социални мерки за задържане на активното население; подчертава също така значението на въвеждането на стимули за привличане на специалисти в областта на здравеопазването, образованието и публичната администрация, както и значението на партньорствата между местните органи и частния сектор за създаването на нови работни места;

20. подчертава, че разширяването на плановете за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) и разгръщането на пълния им потенциал би могло да ги утвърди като крайъгълен камък на интегрираното регионално и местно развитие и развитие на селските райони; подчертава, че укрепването на ролята на ИТИ в селските райони е от съществено значение за насърчаване на териториалното сближаване, подобряване на свързаността и стимулиране на приобщаващ икономически растеж чрез

подкрепа на ключови сектори като селско стопанство, МСП в селските райони, туризъм и възобновяема енергия; призовава освен това за по-голяма гъвкавост при прилагането на ИТИ, увеличаване на разпределените финансови средства и засилени полезни взаимодействия с други механизми на ЕС за финансиране, включително програмата „LEADER“ и воденото от общностите местно развитие (ВОМР), за ключови инструменти за насърчаване на основано на участието развитие на селските райони „отдолу нагоре“ и за поддържане и възстановяване на жизнени и процъфтяващи местни икономики в селските райони, с цел постигане на максимално въздействие и активно включване на регионалните и местните органи и гражданското общество в съответствие с принципа на партньорство;

21. предлага всички съответни генерални дирекции на Комисията да извършват оценка на териториалното въздействие на своите политики в тази област най-малко два пъти на всеки програмен период; счита, че тези оценки ще установят по-точна базова линия и ще набележат начини за по-ефективно интегриране на характеристиките на селските райони в политиките на ЕС;

22. призовава държавите членки да използват пълноценно всички мерки в подкрепа на селските, вътрешните, планинските, островните и най-отдалечените региони, както и трансграничните региони и регионите по външните граници на ЕС, включително граничещите с Русия, Беларус и Украйна, които са най-засегнати от войната, за да се смекчат икономическите сътресения и да се гарантира тяхното бъдеще и просперитета им; приветства новия Регламент за улесняване на трансграничните решения (BRIDGEforEU) и отправя искане към държавите членки да го прилагат, засилвайки сътрудничеството между трансграничните региони, за да се даде възможност за икономии от мащаба при осигуряването на основни услуги и инфраструктура в засегнатите селски райони;

23. подчертава многообразието на селските райони на ЕС, чиято дългосрочна визия изисква решения, съобразени с техните нужди и ресурси, като същевременно се укрепват дългосрочните стратегии за устойчиво развитие; подчертава във връзка с това необходимостта от пълноценно включване на местните и регионалните органи, които са в най-добра позиция да установяват актуалните предизвикателства и потребности на регионално и местно равнище; подчертава значението на поддържането на децентрализиран модел за програмиране и прилагане на политиката на сближаване въз основа на принципа на партньорство и многостепенно управление и ориентиран към местните условия подход „от долу нагоре“; поради това призовава за активно участие на регионалните и местните органи, за да се гарантира по-пряк достъп на местните и регионалните органи до фондовете на политиката на

сближаване, като се намали бюрократичната сложност и се съкрати времето за изплащане, чрез по-рационализирани процедури, интуитивни цифрови платформи и увеличена техническа подкрепа за местните бенефициери; предлага да се насърчи използването на схеми за предварително финансиране и авансови плащания за малки проекти в селските райони;

24. подчертава, че централизацията може да доведе до бюрократична неефективност и забавяния при усвояването на средствата, което в крайна сметка ще намали ефективността на инвестициите на ЕС в развитието на селските райони;

25. подчертава, че управленският подход към политиките за развитие на селските райони трябва да бъде координиран, интегриран и многосекторен в своето прилагане и че засилването на многостепенния подход в съответствие с принципа на субсидиарност е от съществено значение за гарантиране на неговия успех;

26. подчертава, че устойчивостта е от съществено значение, за да имат възможност органите на местно и регионално равнище да смекчават последствията от внезапни предизвикателства, да се приспособяват и възстановяват от тях, като същевременно се гарантира благополучието, сигурността и дългосрочната устойчивост на общността;

27. призовава за разпределяне на подходящ дял от финансирането по линия на политиката на сближаване за граничните региони и във връзка с това призовава на Европейските групи за териториално сътрудничество (ЕГТС) да се предостави по-висока степен на автономност при подбора на проекти и използването на средства, по-специално чрез определяне на ЕГТС като управляващи органи на програми по Interreg и укрепване на техния институционален и финансов капацитет; освен това препоръчва на ЕГТС да бъде отредена по-важна роля за постигането на политическа цел 5, а именно доближаване на Европа до нейните граждани;

28. подчертава необходимостта от засилване на демократичното и политическото участие в селските райони чрез подкрепа на активната гражданска ангажираност и цифрови инструменти; призовава Комисията да подкрепя инициативи, които насърчават местните демократични процеси за подобряване на сближаването между градските и селските региони;

29. припомня необходимостта от това селските райони да могат да предоставят качествени основни услуги от общ интерес на населението за подобряване на условията на живот и да се възползват от силните си страни за постигане на устойчиво развитие, за което следва да получават подходяща финансова

подкрепа; подчертава във връзка с това необходимостта от предоставянето на равен достъп, по-специално на уязвимите хора и хората с увреждания, до всички здравни услуги, транспортни услуги и услуги за свързаност, включително чрез иновативни решения за мобилност, конкретни планове за жилища на достъпни цени, водоснабдителни услуги, услуги за образование и обучение, цифрова инфраструктура и други основни услуги, като например пощенски и банкови услуги, като се осигури тяхната физическа и финансова достъпност, за да се гарантират подходящи условия на живот; поради това призовава Комисията и държавите членки да улеснят достъпа до финансиране и съобразени със специфичните нужди мерки за подкрепа на инициативи в областта на социалната икономика, които отговарят на местните потребности и допринасят за регионалното развитие, и същевременно да засилят финансовата подкрепа, предлагана на МСП в селските райони, по-специално чрез улесняване на достъпа до финансови ресурси, кооперации и местни вериги за създаване на стойност, които насърчават икономическата диверсификация;

30. подчертава стратегическото значение на водните ресурси за селските райони и изтъква необходимостта от предоставяне на достатъчно ресурси в рамките на политиката на сближаване и програмите за развитие на селските райони за поддръжка и модернизация на водната мрежа; по-специално препоръчва включването на мерки за борба със загубите на вода, подобряване на ефективността на системите за водоснабдяване и насърчаване на устойчивото използване на водните ресурси в селските райони;

31. счита, че е важно да се постави по-силен акцент върху превантивните мерки за повишаване на издръжливостта на природни бедствия на селските райони в Европа; счита, че интегрираният подход към управлението на водите в селското стопанство и в хранителната промишленост е от изключително значение както за предотвратяването на наводненията, така и за справянето със сушите — две явления, които представляват все по-голяма заплаха в много селски райони; отчита, че в зависимост от контекста изграждането на язовири и резервоари или модернизирането на вече съществуващи съоръжения е приоритет, като същевременно се постига баланс между изградената инфраструктура и относително евтините меки мерки, не на последно място защото те могат да бъдат чист източник на енергия; отбелязва, че въпреки че политиката на сближаване вече подкрепя инициативи в тази област, са необходими допълнителни проекти и повече инвестиции, съобразени с националните и регионалните стратегии за управление на риска, за да се гарантира, че селските райони са по-добре подготвени и способни да устояват на свързани с климата екстремни метеорологични явления;

32. подчертава нарастващата заплаха от свързани с климата рискове, като природни бедствия, опустиняване и недостиг на вода за много селски райони в Европа, особено в Средиземноморския басейн; призовава Комисията да насърчава ориентирани към бъдещето стратегии за адаптиране на национално, регионално и местно равнище, включително за управление на водите, устойчива инфраструктура и готовност при бедствия, и призовава за инвестиции в иновативна водна инфраструктура, като например за повторното използване на пречистени отпадъчни води и интелигентни напоителни системи, както и изграждане на резервоари за събиране на дъждовна вода;

33. отбелязва, че селските райони страдат от ограничен достъп до основни здравни услуги, с недостиг на лечебни заведения и медицински персонал и следователно призовава за подобрен достъп до качествено здравеопазване, включително до услуги в областта на психичното здраве;

34. призовава държавите членки и местните органи да полагат усилия за запазване на основните услуги, които са от жизненоважно значение за развитието на селските райони, като се въздържат от налагането на икономически ограничения върху здравните грижи в селските райони, тъй като това би довело до закриване или намаляване на съоръженията за оказване на първа помощ или на основните болнични заведения, които следва да бъдат засилени;

35. призовава Комисията и държавите членки да разработят план за мобилни медицински звена и за телемедицина, за укрепване на медицинските услуги, включително медицинските балнеологични услуги, за осигуряване на общински медицински сестри и цифрови здравни решения, както и стимули за лекарите, работещи в селските и отдалечените райони;

36. призовава Комисията да включи в своята стратегия за електронно здравеопазване конкретни мерки за районите, определени като селски, за предоставяне на практическа подкрепа на местните здравни центрове за технологично обновяване, както и за популяризиране на услугите, които тези центрове предлагат; подчертава, че на държавите членки следва също така да се предложи програма за скрининг, насочена към селските райони, и че следва също така да се осигури административна подкрепа, за да се подпомогне изготвянето на планове и регистри за превенция; призовава държавите членки да вземат предвид специфичните характеристики на тези райони и да насърчават създаването на „селски аптеки“ за приспособяване на аптечните мрежи конкретно към съответните селски райони, с договорености за координация за доставка на лекарства и медицински изделия с цел рационализиране и

адаптиране на потребностите на здравните звена към съответния район; призовава държавите членки да подобрят предоставянето на първична помощ и помощни услуги в „селските аптеки“;

37. подчертава ключовата роля на развитието на инфраструктурата за икономическия и социалния растеж на селските райони, като се има предвид необходимостта от транспортни системи, особено от обществени такива, позволяващи по-добри връзки и достъп до основни услуги, от енергийни мрежи, включително за енергия от възобновяеми източници, и от подходяща инфраструктура за цифрова свързаност; отбелязва по-специално, че качеството на транспорта и цифровата свързаност следва да бъдат подобрени, за да имат хората лесен достъп до работното си място, училищата, болниците, обществените услуги и възможности за работа; подчертава необходимостта пътните, железопътните и морските транспортни връзки да се развиват или обновяват чрез съфинансирани от ЕС програми, за да се намали изолацията на селските райони, по-специално от градските центрове, да се намалят съществуващите различия и да се улесни устойчивата мобилност на хора и стоки; призовава за всеобхватна стратегия за подобряване на мобилността в селските райони със силен акцент върху устойчивостта, разширяването на инфраструктурата за зареждане с електроенергия и насърчаването на електромобилността; подчертава необходимостта от целенасочени инвестиции в обществен транспорт, решения за споделена мобилност и алтернативни транспортни модели, за да се осигури достъпност и свързаност за населението в селските райони;

38. подчертава, че цифровото разделение между селските и градските райони продължава да бъде значително, което възпрепятства равните възможности за всички жители; призовава Комисията и държавите членки да ускорят инвестициите в широколентова свързаност, включително 5G, по-добро мобилно покритие, високоскоростни интернет мрежи, цифрови решения в земеделието и центрове за иновации в селските райони, като гарантират, че цифровата трансформация е от полза за селските общности и същевременно обръщат специално внимание на регионите, които са по-малко подготвени за тази трансформация, включително отдалечените райони и най-отдалечените региони; подчертава, че тези инвестиции са от решаващо значение за повишаване на производителността, подпомагане на предприемачеството в малките земеделски стопанства, улесняване на дистанционната работа, достъпа до електронни услуги и онлайн обучение и за гарантиране на конкурентоспособността на селските райони в ерата на цифровите технологии; подчертава необходимостта от инициативи за цифрова грамотност и професионално обучение в подкрепа на интегрирането на цифровите технологии в

икономиката на селските райони и за преодоляване на съществуващите технологични и икономически различия;

39. подчертава значението и взаимосвързаността на военната мобилност, развитието на инфраструктурата в селските райони и регионалната сигурност; подчертава припокриването между мрежата на ЕС за военна мобилност и трансевропейската транспортна мрежа;

40. призовава за стратегии за справяне с пустеещите сгради и насърчаване на алтернативни жилищни концепции в селските райони, включително финансово достъпни жилища, проекти за обновяване и условия за живот на няколко поколения; подчертава необходимостта от стимули за промяна на предназначението на празните имоти, подкрепа за водените от общността жилищни инициативи и осигуряване на устойчиви и приобщаващи жилищни пространства;

41. подчертава значението на насърчаването на приоритетни политики в подкрепа на младите хора, които са основните участници в масовото напускане на селските райони и призовава Комисията да им гарантира ефективно прилагане на „правото да останат“ чрез целенасочени мерки за борба с демографския спад в селските райони и за насърчаване на талантливите хора да останат там; счита, че на лицата, които желаят да допринесат за развитието на своите местни общности, следва да се предоставят достатъчно възможности и че поради това е наложително да се премахнат пречките и значителните различия между младите хора в градските и селските райони по отношение на достъпа до висококачествено образование, икономическата независимост, социалната и политическата ангажираност и социалното взаимодействие между поколенията; призовава за конкретни мерки и целеви програми за финансиране, включително план за действие от страна на Комисията за борба с изтичането на мозъци, в подкрепа на младите хора и младите предприемачи, като им се предоставят всички инструменти и ресурси, от които се нуждаят, за да могат да получат достъп до земеделски земи, работни места и възможности за стопанска дейност; отбелязва, че тези мерки следва да включват подобрен достъп до обществени услуги, образователна и културна инфраструктура, достъп до жилищно настаняване, нисколихвени заеми и, при надлежно зачитане на принципа на субсидиарност в областта на данъчното облагане, стимули, свързани с данъчното облагане, за да се помогне на младите хора да градят стабилно бъдеще в съответствие със своите стремежи, без да е необходимо да напускат родните си места, и създаване на стимули за установяване или връщане в селските райони; поради това счита, че е необходимо да се насърчават мерки за разнообразяване на икономиката в селските райони чрез използване на местния

потенциал, включително в области извън селското стопанство и туризма, и за създаване на качествени работни места;

42. подчертава значението на подпомагането на професионалното образование и обучение, като същевременно се насърчават ръководени от млади хора инициативи и неформалното учене за млади хора с цел развиване на специфични умения, свързани с икономиката на селските райони, като инструмент за социално сближаване и качествена заетост с оглед на борбата с обезлюдяването в тези райони;

43. подчертава ключовата роля на кампаниите за повишаване на осведомеността и споделяне на знания за постигането на напредък по различни образователни инициативи и програми и значението на превръщането им в неразделна част от учебните програми; подчертава все по-тревожните данни относно преждевременното отпадане от училище и във връзка с това призовава националните и местните органи да реорганизират своите училищни системи, за да гарантират правото на образование на своите територии, като вземат предвид сериозните и обективни трудности, пред които те могат да бъдат изправени; поради това призовава държавите членки и местните органи да не сливат съществуващите структури за управление на училищата в тези райони;

44. призовава Комисията и държавите членки да осигурят нови субсидирани кредитни механизми, с които да могат да подкрепят младите предприемачи и жените в техните дейности, включително алтернативни форми на гаранция за достъп до кредитиране; призовава за финансова подкрепа за овластяване на млади земеделски стопани, с което да се гарантира растеж на икономиките на селските райони;

45. приветства новия пакет от заеми в размер на 3 милиарда евро от Групата на Европейската инвестиционна банка (Групата на ЕИБ) за селското, горското и рибното стопанство в Европа като конкретна инициатива за преодоляване на недостига на финансиране за МСП в селското стопанство и биоикономиката и за улесняване на финансирането на млади земеделски стопани и жени; призовава Групата на ЕИБ да проучи нови форми на подкрепа за предоставяне на ликвидност на участниците по веригите за създаване на стойност в селските райони;

46. призовава Комисията и държавите членки да насърчават местни стартиращи предприятия и програми за стимулиране на завръщането на младите хора и за закупуване и обновяване на жилища от млади хора в селските райони;

47. призовава Комисията да създаде Европейски фонд за младежко предприемачество в селските райони, със специален акцент

върху регионите, засегнати от висока младежка безработица и изтичане на мозъци; отбелязва, че този фонд следва да подкрепя стартиращите предприятия в селските райони, иновативното селско стопанство, устойчивия туризъм и цифровизацията чрез специални финансови инструменти и данъчни стимули;

48. обръща внимание на необходимостта да се гарантира равен достъп до всички до мерки за придобиване на качествени умения за постигане на професионални цели, както и до професионално образование и обучение; изразява съжаление във връзка с факта, че понастоящем в много области трудът на жените не се възнаграждава с еднакви възможности и условия, тъй като жените често са изправени пред допълнителни предизвикателства, сред които ограничен достъп до възможности за заетост, липса на достатъчно мерки, позволяващи съвместяване на професионалния и личния живот и недостиг на детски заведения; подчертава необходимостта от насърчаване на среда, благоприятстваща заетостта на жените, с подкрепа за всички семейства, като се гарантират висококачествени системи за образование и грижи в ранна детска възраст и подкрепа за родителите;

49. призовава за увеличаване на подкрепата за жените в селските райони, по-специално чрез мерки за подобряване на достъпа до заетост, образование, здравеопазване и социална инфраструктура, както и за защита от насилие и предотвратяване на насилието, за да се насърчи тяхното икономическо и социално участие; подчертава, че трябва да се създадат целеви програми в подкрепа на жените предприемачи в селските райони, за да се укрепи тяхната икономическа независимост;

50. подчертава, че подкрепата за жените в селските райони е наложителна по различни причини, включително насърчаване на равенството между половете, стимулиране на икономическия растеж, подпомагане на развитието на общностите, намаляване на бедността и гарантиране на устойчивост на околната среда; подчертава, че жените играят роля в развитието на селските райони на много равнища като работници, земеделски стопани и собственици на предприятия, и изтъква, че значението им в селските райони и местната икономика често се пренебрегва; подчертава, че при разработването на структурни програми за социално подпомагане и регионално развитие трябва да се обърне специално внимание на жените в селските райони; подчертава, че преодоляването на тези пречки е от решаващо значение за овластяването на жените и разгръщането на пълния им потенциал в селските общности;

51. призовава държавите членки и Комисията да повишат осведомеността относно съществуващите и бъдещите

възможности за финансиране от ЕС за жени предприемачи в селските райони и да улеснят достъпа им до финансова подкрепа; насърчава държавите членки, както и регионалните и местните органи да използват съществуващите структурни и инвестиционни фондове на ЕС за насърчаване на жените предприемачи;

52. призовава за политики в областта на заетостта, основани на равенство между половете, и за целеви мерки за насърчаване на по-добър баланс между професионалния и личния живот в селските райони, включително гъвкави модели на работа, възможности за цифрова заетост, подобрени възможности за отдих и образование, както и насърчаване на общностни структури за грижи и подкрепа за семействата;

53. настоятелно призовава Комисията да приеме мерки за защита на модела на семейното земеделие, на който се опират селските територии, който е по-екологосъобразен и гарантира продоволствената сигурност в ЕС; подчертава необходимостта от система от стимули на ЕС, която да ограничи натрупването на земеделска земя в частни инвестиционни фондове и последващото повишаване на цените на земята; настоява за защита на малките и средните земеделски стопанства чрез засилване на ролята на кооперациите и професионалните земеделски производители в политиките на ЕС; насърчава освен това държавите членки да прилагат конкретни мерки за подпомагане на тези стопанства чрез опростяване на достъпа до кредити, модернизиране на инфраструктурата в селските райони и даване на тласък на развитието на земеделските кооперации;

54. подчертава ключовата роля на селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост в производството на храни, гарантирането на продоволствената сигурност в ЕС и създаването на работни места, роля, която трябва да бъде засилена, тъй като представлява основен стълб на местната икономика и е ключов фактор за осигуряване на устойчиво управление на земите и двигател на растежа и развитието на вътрешните и селските райони, чиито типични продукти с високо качество често се ползват с международно признание; отбелязва необходимостта от подкрепа на земеделските стопани по пътя на иновациите и диверсификацията, като същевременно се насърчава конкурентоспособността на земеделските стопанства; счита, че преходът към по-устойчив модел изисква балансиран подход, който отчита местните особености и икономическите нужди на селските общности, без да налага промени, които рискуват да подкопаят тяхното дългосрочно развитие; във връзка с това призовава Комисията и държавите членки да предприемат решителни и целенасочени действия като намалят прекомерната регулаторна тежест и осигурят справедливи пазарни условия, да смекчат тенденцията на намаляване на брой на земеделските

стопанства и да насърчат приемствеността между поколенията; призовава за подходяща подкрепа за насърчаване на продоволствената независимост и диверсификацията на културите; подчертава по-специално специфичните структурни предизвикателства пред най-отдалечените региони и техните селски райони;

55. настоятелно призовава Комисията и държавите членки, с цел укрепване на продоволствената сигурност и гарантиране, че европейските земеделски стопани не са изправени пред нелоялна конкуренция от продукти, които не отговарят на същите стандарти в областта на околната среда, хуманното отношение към животните и продоволствената сигурност, да наложат строга еквивалентност на производствените стандарти за селскостопанските продукти, внасяни в ЕС, и във връзка с това призовава Комисията да гарантира, че търговските споразумения защитават европейските селскостопански стандарти и гарантират еднакви условия на конкуренция за земеделските стопани в ЕС;

56. признава, че амбициозните цели на екологичния преход разкриват възможности, но крият и рискове за селското стопанство на ЕС; подчертава, че между 2005 г. и 2020 г. броят на земеделските стопанства в ЕС е намалял с около 37% и във връзка с това призовава Комисията и държавите членки да предприемат действия за ограничаване на намаляването на броя на земеделските стопанства и за подкрепа на техните приходи и конкурентоспособност с цел борба с изоставянето на тези райони и насърчаване на приемствеността между поколенията;

57. посочва необходимостта от опростяване на административните процедури за достъп до фондовете на ЕС чрез намаляване на бюрокрацията за земеделските стопани и малките предприятия в селските райони и подобряване на координацията между институционалните нива, участващи в управлението на фондовете, за да се гарантира по-голяма ефективност и навременност при предоставянето на средствата;

58. припомня също така необходимостта от предоставяне на тези райони, както и на предприятията и собствениците на земеделска и горска земя, на достатъчна финансова подкрепа, включително подкрепа за закупуване и поддръжка на оборудване с цел повишаване на европейската конкурентоспособност;

59. напълно съзнава ключовата роля на селските райони в екологичния и в цифровия преход; подчертава, че преходите трябва да се осъществяват постепенно, следвайки постижими цели; във връзка с това призовава финансирането от ЕС да бъде по-добре обвързано с екологичната устойчивост и опазването на биологичното разнообразие;

60. подчертава необходимостта от подкрепа на селските общности в европейските региони, които са били най-неблагоприятно засегнати от търговията със или износа на украински селскостопански продукти;

61. изтъква значението на компенсаторните мерки за земеделските стопани и предприятията в селските райони, така че екологичният преход да бъде справедлив и практичен и да не води до нови социално-икономически различия; подчертава ключовото значение на пълното участие и сътрудничество на всички заинтересовани страни, по-специално на земеделските и горските стопани, за успеха на този преход;

62. подчертава, че насърчаването на селското стопанство е необходим, но сам по себе си недостатъчен елемент от всяка стратегия за развитие на селските райони, тъй като не всички хора в селските райони са заети в селскостопанския сектор или живеят в земеделски структури;

63. признава, че туризмът често е важен източник на доходи за селските, планинските, островните и най-отдалечените райони, както и в Средиземноморския регион, с потенциал за насърчаване на създаването на работни места и предприемачеството и за привличане на все по-голям брой посетители с възможностите, които предлага за уникални преживявания, свързани с природата, традициите и културното наследство на тези райони; поради това счита, че туризмът следва да бъде подкрепян чрез инвестиции в икономиката на селските райони, в полезни взаимодействия със секторите на селското стопанство, рибарството, храните и културата, и че ЕС следва да насърчава съвместното съществуване и по-нататъшното развитие на тези сектори;

64. подчертава, че селският туризъм и агротуризмът може да бъдат допълнителна дейност към селското стопанство, предлагайки възможности за разнообразяване на доходите на земеделските стопанства и допринасяйки за развитието на селските райони, и че поради това следва да се разпределят ресурси за развитието на туризма и хотелиерството, ресторантьорството и кетъринга (HoReCa);

65. подчертава необходимостта от насърчаване на селския туризъм по устойчив начин; подчертава значението на оптимизирането на икономическите ползи от туризма за селските райони, като същевременно се сведат до минимум потенциалните отрицателни последици от туризма за местните общности и екосистеми;

66. подчертава значението на опазването и насърчаването на езиковите малцинства в селските райони на ЕС, признавайки ги за неразделна част от европейското културно наследство и за

двигател на регионалното развитие; поради това призовава Комисията и държавите членки да насочат средства от политиката на сближаване в подкрепа на проекти за популяризиране на езиците, обучение, културен туризъм и местно предприемачество, свързани с езиковите и културните традиции на регионите;

67. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да стимулират туризма в селските и обезлюдените или изложените на риск от обезлюдяване райони, чрез финансиране на инициативи, които популяризират исторически селища и традиционни местни продукти и чрез създаване на нови екопътеки и други природни маршрути, както и на отличителен знак за забележителни местности за селски и природен туризъм, подобен на „синия флаг“, който се присъжда на плажовете;

68. отбелязва, че в някои държави членки общините играят решаваща роля като двигатели на регионалното икономическо развитие, като реализират значителни данъчни приходи, генерирани от техните местни икономики; посочва, че тези приходи могат да мотивират общините да инвестират средства от Кохезионния фонд на ЕС в увеличаване на бъдещата си данъчна основа, насърчавайки дългосрочния местен икономически растеж и осигурявайки дългосрочни данъчни приходи; за тази цел призовава Комисията, при надлежно зачитане на принципа на субсидиарност по фискалните въпроси, да започне диалог относно потенциалните ползи от споделянето на данъците върху икономическите дейности с общините;

69. настоява, че прекомерната бюрокрация не трябва да пречи на земеделските стопани да се съсредоточат върху устойчивото производство на храни и икономическото развитие на селските райони; призовава Комисията и държавите членки да включат силно измерение свързано със селските райони в бъдещите регламенти за политиката на сближаване и приоритетно да насърчават по-доброто регулиране, за да се намали административната тежест и да се предприемат стъпки за гарантиране на конкурентоспособността на предприятията в селските райони, особено на МСП, кооперациите и ръководените от гражданите общности, както и да се насърчи по-лесния и по-ефективен достъп до средства, намаляването на разходите и опростяването на процедурите за кандидатстване и оценка за финансирането от ЕС, особено за малките бенефициери; потвърждава отново, че оптимизирането на процедурите, намаляването на бюрокрацията и подобряването на прозрачността са мерки от жизненоважно значение за подобряване на достъпа до наличните ресурси; призовава следователно Комисията да предоставя подходящи консултантски услуги и техническа помощ на управляващите

органи, като по този начин допринася и за повишаване на степента на усвояване;

70. призовава за подход, който по-добре интегрира промишлената политика и политиката на сближаване на ЕС, който да гарантира, че стратегиите за регионално развитие са в съответствие с усилията за индустриален преход, особено в северните слабо населени райони;

71. подчертава значението на МСП в технологичните сектори за цифровизацията на селските райони и икономическата устойчивост; призовава Комисията да гарантира, че публичните мерки подкрепят местните предприятия и насърчават местните икономики, като се избягват критерии, които могат да поставят по-малките предприятия в неблагоприятно положение;

72. подчертава необходимостта от по-добро съгласуване между съществуващите инструменти за териториално развитие и структурните фондове, включително инициативи като тази за оптимално използване на талантите и Споразумението на кметовете;

73. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Европейската комисия.